

## POSTANOWIENIE

Dnia 15 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Kapiński

w sprawie

**A. M.** skazanej za czyn z art. 286§1 k.k. w zw. z art. 11§3 k.k. i inne,  
i **M. N.** skazanego za czyn z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91§1 k.k. w zw. z art. 4§1 k.k. i inne,  
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.  
w dniu 15 marca 2023 r.,  
kasacji wniesionych przez obrońców skazanych  
od wyroku Sądu Okręgowego w Płocku,  
z dnia 12 kwietnia 2022 r., sygn. akt V Ka 537/21,  
zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Żyrardowie  
z dnia 22 grudnia 2020 r., sygn. akt II K 615/15,

**postanowił:**

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadne;**
- 2. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz adw. Ł. G. (Kancelaria Adwokacka w P.), obrońcy z urzędu A. M., kwotę 442,80 (czterysta czterdzieści dwa złotych, osiemdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, za sporządzenie i wniesienie kasacji;**
- 3. zwolnić skazanych od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa kosztów sądowych postępowania kasacyjnego obciążając wydatkami Skarb Państwa.**

## UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Żyrardowie wyrokiem z dnia 22 grudnia 2020 roku, sygn. akt II K 615/15 skazał m.in. A. M. na karę łączną 4 lat pozbawienia wolności.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanej zaskarżając go w całości.

Sąd Okręgowy w Płocku wyrokiem z dnia 12 kwietnia 2022 roku sygn. akt V Ka 537/21 po rozpoznaniu wniesionej apelacji zaskarżony wyrok w stosunku do A. M. zmienił w ten sposób, że ustalił, iż czynu zrzucanego jej w pkt 9 części wstępnej (pkt 9 aktu oskarżenia) dopuściła się w dniu 11 czerwca 2012 r.,

- odnośnie czynów, zarzucanych jej w pkt od 22 do 31, 53 i 56 części wstępnej wyroku wyeliminował ustalenie, że z popełnienia tych czynów uczyniła sobie stałe źródło dochodu,

- ustalił, że czynów, zarzucanych jej w pkt od 22 do 31 dopuściła się w zamiarze, aby J. S. dokonała przestępstwa oszustwa, ułatwiając jej doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem „C.” s.c. z siedzibą w T. ulica [...],

- ustalił, że czyny przypisane oskarżonej w pkt 2b części dyspozytywnej stanowią ciąg przestępstw z art. 18 § 3 k.k. w zw. z art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 286 § 1 k.k. w zb. z art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., a jako podstawę prawną skazania przyjmuje art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k., w pozostałym zakresie co A. M. wyrok utrzymał w mocy.

Kasację od powyższego wyroku wniósł obrońca skazanej zarzucając mu:

- 1) rażącą obrazę prawa materialnego, jaka mogła mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 60 § 3 kk przez jego niezastosowanie - Sąd II instancji mimo ustalenia, iż oskarżona ujawniła wobec organów ścigania informacje dotyczące osób współdziałających w popełnianych przestępstwach oraz istotne okoliczności ich popełnienia, tj. mechanizm swojego działania, sposobu zawierania poszczególnych umów kredytowych, osoby z nią współdziałające i ich rolę w procedurze, nie zastosował art. 60 § 3 kk ze względu na zachowanie Skazanej w trakcie trwania postępowania przygotowawczego polegające na dalszym popełnianiu przestępstw oraz fakt, iż wyjaśnienia Skazanej nie były jedynym dowodem w sprawie, podczas gdy art. 60 § 3 kk nakłada na sąd obowiązek zastosowania nadzwyczajnego złagodzenia kary w razie zaistnienia przesłanek

wskazanych w tym przepisie, a podniesione przez sąd okoliczności pozostają bez wpływu na jego zastosowanie;

2) rażącą obrazę prawa materialnego, jaka mogła mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 18 § 3 kk w zw. z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i z art. 286 § 1 kk w zb. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 65 § 1 kk i art. 91 § 1 kk przez jego niewłaściwe zastosowanie i przypisanie skazanej popełnienia ciągu przestępstw pomocnictwa do oszustwa, polegającego na tym, iż skazana wiedząc, że J. S. ma zamiar uzyskać przy wykorzystaniu danych innych osób pożyczki gotówkowe, wprowadzając firmę udzielającą pożyczek w błąd co do rzeczywistej tożsamości pożyczkobiorców oraz zamiaru spłaty pożyczek, pomagała jej popełnić te przestępstwa przez podrabianie dokumentów w postaci legitymacji ZUS i dokumentów potwierdzających wypłaty świadczeń emerytalnych na dane poszczególnych osób, a następnie przekazywała J. S. podrobione przez siebie dokumenty, by ta mogła przedłożyć je firmie udzielającej pożyczek wraz z umowami pożyczek i w rezultacie uzyskać pożyczkę, którą J. S. zatrzymywała dla siebie, tj. czyny opisane w pkt 22-31 części wstępnej wyroku, w sytuacji, gdy czyny te nie były objęte wiedzą i świadomością Skazanej, nie obejmowała ona ich swoim zamiarem;

3) rażącą obrazę przepisów prawa procesowego, jaka mogła mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. art. 34 § 3 kpk przez wyłączenie z postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w Płocku w sprawie o sygnaturze akt II K 152/14 sprawy skazanej A. M. (i innych) w zakresie części zarzucanych jej czynów, w sytuacji, gdy nie zachodziły okoliczności utrudniające łączne rozpoznanie sprawy.

Nadto zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażącą niewspółmierność kary, gdyż wymierzona skazanej kara łączna w postaci bezwzględnej kary pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat jest rażąco wygórowana w kontekście postawy skazanej w czasie postępowania przygotowawczego, a Sąd II instancji uznał za jedyną okoliczność na korzyść oskarżonej jej przyznanie się do winy, nie uwzględnił natomiast w wystarczającym stopniu pozostałych okoliczności łagodzących, tj. stałej i kompleksowej współpracy z organami ścigania, wcześniejszej niekaralności przed popełnieniem zarzucanych jej czynów; w konsekwencji orzeczonej kara stanowi nadmierną represję kamą wobec skazanej.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Płocku do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na kasację obrońcy skazanej prokurator wniósł o oddalenie kasacji jako oczywiście bezzasadnej.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Kasacja obrońcę skazanej A. M. jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 kpk.

Na wstępie rozważań podkreślić należy, że zgodnie z obowiązującymi przepisami procedury karnej oraz utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, kasacja strony będąca z definicji nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, może być skierowana wyłącznie przeciwko orzeczeniu sądu odwoławczego, zaś w kasacji trzeba wykazać, że to sąd odwoławczy popełnił uchybienie o randze bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 k.p.k. lub też w inny sposób rażąco naruszył prawo, oraz wykazać, że zarzucane w kasacji naruszenie prawa mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia sądu odwoławczego (czyli w istocie wykazanie, że uniknięcie przez sąd odwoławczy określonych uchybień wymienionych w kasacji musi stwarzać realną perspektywę wydania orzeczenia odmiennego w swojej treści, niż to zaskarżone kasacją). Zgodnie z wieloletnim utrwalonym orzecnictwem Sądu Najwyższego, oba te warunki, tj. rażące naruszenie prawa i istotny wpływ na treść wyroku, muszą wystąpić łącznie, a brak jednego z nich zawsze skutkuje uznaniem kasacji za bezzasadną. Przyjmuje się również, że o ile tzw. bezwzględne przyczyny odwoławcze odnoszą się do całego postępowania sądowego, to uchybienia określane jako „inne rażące naruszenie prawa”, muszą być ściśle powiązane z postępowaniem odwoławczym. Zaznaczyć także należy, że z ukształtowanej historycznie istoty postępowania kasacyjnego wynika, że nie stanowi ono trzeciej instancji, ani nie oznacza ponownego rozpoznania sprawy zakończonej już przecież prawomocnym wyrokiem. Celem tego postępowania jest wyłącznie zbadanie zarzutów zawartych w kasacji skierowanej pod adresem sądu odwoławczego a sprowadzających się do zakwestionowania sposobu jego postępowania i zakresu przeprowadzonej przez ten sąd kontroli instancyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 31 maja

2016 r., sygn. akt III K 42/16, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 grudnia 2021 r., sygn. akt II KK 593/21).

Podkreślić również należy, że w sytuacji podniesienia w kasacji zarzutu rażącego naruszenia przepisów prawa innych niż te o których mowa w art. 439 k.p.k., to autor tego nadzwyczajnego środka odwoławczego powinien wykazać, w sporządzonej przez niego kasacji, zaistnienie w tej konkretnej sprawie obydwu kumulatywnie wymaganych przez ustawę warunków, tj. zarówno rażącego naruszenia przez sąd odwoławczy określonego przepisu prawa jak również potencjalnie istotnego wpływu tego naruszenia prawa materialnego lub procesowego na treść zaskarżonego kasacją orzeczenia, przy czym nie może to być uzasadnienie ogólne.

Odnosząc się do podniesionych w omawianej kasacji zarzutów zawartych w pkt. 1 i 2 jej petitum w kontekście zarysowanych wyżej uwarunkowań prawnych, uznać należy zarzuty te za całkowicie bezpodstawne. Podzielić należy stanowisko prokuratora zawarte w odpowiedzi na kasację, gdzie zasadnie stwierdzono, że przedmiotowe zarzuty były już podnoszone przez obrońcę skazanej A. M. w apelacji od wyroku Sądu Rejonowego w Żyrardowie.

Zaznaczyć należy, że zamieszczenie w kasacji zarzutu ujętego wcześniej w zwykłym środku odwoławczym jest możliwe, ale tylko wówczas, gdyby Sąd odwoławczy nie rozważył tego zarzutu lub też przy jego rozpoznaniu dokonał wadliwej i błędnej interpretacji prawa (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 kwietnia 2011 r. sygn. akt III KK 268/10). Na gruncie przedmiotowej sprawy, jak trafnie stwierdził prokurator w odpowiedzi na kasację, taka sytuacja nie zachodzi, gdyż Sąd Okręgowy w Płocku w pisemnych motywach swojego wyroku rozważył wszystkie zarzuty zawarte w apelacji obrońcy skazanej A. M., wskazując trafnie, że stanowią one wyłącznie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji.

Odnosząc się zaś do zarzutu naruszenia art. 60§3 k.k., z uwagi na jego niezastosowanie, w tym zakresie należy w pełni podzielić argumentację zawartą w uzasadnieniu wyroku. Sąd odwoławczy trafnie wskazał, że w przedmiotowej sprawie nie ziściły się podstawy faktyczne do zastosowania wobec A. M. zasad wskazanych w art. 60§3 k.k., co też w sposób szczegółowy i przekonujący uzasadnił. Sąd ten w tym zakresie zasadnie uznał, że A. M. pomimo toczącego się

przeciwko niej postępowania przygotowawczego i stawianych jej kolejnych zarzutów, popełniała kolejne przestępstwa. Zaś przekazywane organom ścigania informacje były przez nią dozowane, „reglamentowane”. Zasadnie zatem Sąd odwoławczy wskazał, że „z zawartego w art. 60 § 3 k.k. słowa „ujawni” oraz ratio legis tego przepisu wynika, że wysoka premia w postaci obligatoryjnego nadzwyczajnego złagodzenia kary nie przysługuje sprawcy, który właśnie dozuje opisane w tym przepisie informacje, a jego wyjaśnienia mają charakter wybiórczy i dostosowane są do jego linii obrony (vide wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 8 kwietnia 2015 r. w sprawie sygn. akt II AKa 63/15)”.

Za chybiony uznać należy także zarzut zawarty w pkt. 3. W tym zakresie w pełni należy podzielić stanowisko prokuratora, który w odpowiedzi na kasację trafnie wskazał, że nie ma on znaczenia dla odpowiedzialności karnej A. M. , ponieważ w sprawie II K 152/14 Sądu Okręgowego w Płocku tak A. M. jak i M. N. zostali skazani w warunkach art. 91 § 1 k.k. a nie art. 12 § 1 k.k. Taka sytuacja natomiast nie rodzi powagi rzeczy osądzonej w sytuacji skazania oskarżonej w warunkach ciągu przestępstw. Należy także wskazać, iż sprawa na którą powołuje się skarżący nie pozostaje w związku ze sprawą przedmiotową, zatem ich łączenie jest całkowicie nieuzasadnione.

Odnosząc się zaś do zarzutu dotyczącego rażącej niewspółmierności kary, zauważyć należy, że stawianie tego rodzaju zarzutu na etapie postępowania kasacyjnego jest niedopuszczalne. Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego, w kasacji można wprowadzić kwestionować pośrednio współmierność orzeczonej kary, jednakże pod warunkiem, że odnosi się to do naruszenia konkretnych przepisów prawa materialnego lub procesowego, które mają charakter obligatoryjny, a więc formułują nakaz lub zakaz orzekania o karze w określony sposób. W sytuacji zaś, gdy skarżący nie podnosi takich naruszeń, a zarazem kwestionuje wysokość orzeczonej kary, to tak określony zarzut kasacyjny należy uznać za skierowany jedynie przeciwko wymiarowi kary, a nie w zakresie naruszenia przepisów prawa, a taki zabieg jest niedopuszczalny (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt V KK 174/22).

Sąd Najwyższy mając na uwadze powyższe, z mocy art. 535§3 k.p.k. orzekł jak w postanowieniu.

O kosztach sądowych postępowania kasacyjnego orzeczono zaś na podstawie art. 624§1 k.p.k., mając na uwadze sytuację majątkową skazanej.

ał